

Jelentés*

„A tanulok kommunista neveléséről a hathonapos pártiskolában.”

Pártunk Központi Vezetősége, határozata értelmében az iskolákra az a komoly felelősségteljes feladat hárul, hogy olyan kádereket neveljünk, akik képesek magukévá tenni a Párt politikai irányvonalát és képesek harcolni ennek gyakorlatba való ültetéséért.

Sztálin elvtárs arra tanít, hogy “Mint alapigazságot kell elismerni, hogy minnél magasabb a párt és az állami munka bármely területén működő funkcionáriusok politikai színvonala, és marxista-leninista öntudata, annál magasabb és termékenyebb maga ez a munka, annál hatékonyabbak a munka eredményei és megfordítva, mennél alacsonyabb a funkcionáriusok politikai színvonala és marxista-leninista öntudata annál valószínűbbek a bajok és kudarok a munkában, annál valószínűbb maguknak a funkcionáriusoknak az elcsékesedése és kicsinyes korlatolt emberekkel való átvedlése, annál valószínűbb elfajulásuk.”

Ez a Sztálini tanítás megmutatja, hogy milyen nagy jelentőséggel bír az iskolánkban a kommunista nevelés, amelyen keresztül minnél jobban felkészült kádereket tudjunk adni Pártunknak, annak érdekébe, hogy a tanulóknak a kommunista nevelést tudjuk biztosítani, szükség van mindenekelőtt magának az iskola vezető kollektívájának a politikai és ideológiai színvonalának állandó emelésére.

“A nagy Lenin arra tanít, – “Hogy az iskolában a nevelést csak úgy tudjuk megvalósítani, ha az iskola tevékenységében minden lépést a nevelés, művelődés, és az oktatás minden lépését elszakíthatatlanul összekapcsoljuk az összes dolgozatoknak a kizsákmányolás ellen folytatott harcával.”

A halgatok és a vezető kollektívának ezt a nevelését az előadások, vitaórák, egyéni foglalkozás, csoportülések, alapszervezetiülés, film, színházlátogatás stb, keresztül igyekezzünk biztosítani.

* Forrás: Arhivele Naționale Direcția Județeană Mureș, fond 1134, Comitetul Regional PCR Mureș 1950–1968, dosar 44/1952. 165–169. oldalak, dátum nélkül. A dokumentum valószínűleg 1952. második felében készült, mivel egy ebből a periódusból származó iratot tartalmazó dossziéba lett lefűzve.

Ezenkeresztül az iskola vezető kollektívájának minden tagja be van kapcsolva különböző tanulási formákban: így pld. 6 elvt. Esti egyetemre jár, 1 elvt. (Ményhárt) egyéni tanulásra, 1 elvno. (Seabo) a "ZSDANOV" levelezői tanfolyamnak hallgatója. Az iskola jó működése érdekében az iskola év egészidejére munkatervet fektettünk le, amelynek alapján kéthetenként vagy a szükségletnek megfelelően kollektíva ülléseken referátokat tartunk, amelyeken különböző munkamódszerek megvitatása kerül napirendre. Ez ideig 3 kollektíva üllást tartottunk, egyet a konszpektálással kapcsolatban, 1 a vitaorák előkészítéséről, és 1 az egyéni segítségadásról a tanulóknak. Ezek a kollektíva üllések komoly mértékben hozzájárultak az iskola munkájának megjavításához, így pld. a legutóbbi kollektíva ülésén, ahol a hallgatók egyéni segítségéről adott referát alkalmával kitűnt, hogy az aszisztens elvtársak mindössze 2-6 elvt. foglalkoztak egyénileg, ezt a hiányosságot kiellemezve a kollektíva ülés után javulás állott be ezen a téren, így a jelen pillanatig az aszisztens elvtársak a konszpekt ellenőrzés alkalmával 44 elvtárssal foglalkoztak egyénileg. Ezen a kollektíva üllésen megvittattuk azt is, hogy a hallgatókkal való foglalkozás ne csak kimondottan konszpekt ellenőrzésre vonatkozzék, hanem a tanulók minnél jobban megismerése végett az ok egyéni problémájukkal is, az életkörülményeikkel is foglalkozunk.

A Tartományi büro határozata alapján, meglett szervezve Malenkov elvt. jelentésének tanulmányozása, az iskola vezető kollektívája által, amelynek az első részéből referátot is tartottunk, Ezenkívül még két referátnak a megtartása munkatervbe van véve, amelyek részben már elis vannak készítve. Ezen a téren komoly hiányosság az, hogy annak ellenére, hogy tervbe vittük Nov, 7-ikére mind a három referátnak a megtartását, csak egyet tartottunk meg belőle.

Az aszisztens elvt. általában elvégzika rájuk háruló feladatokat, a katedrák keretein belül, habár tekintettel arra, hogy két szisztens hiányzik az iskolából, vannak elvtársak, akik 2-3 tantárgynál is foglalkoznak.

Nagy lendülettel és szorgalmasan végzik a munkájukat az új aszisztens elvtársak is, akiknek kevesebb gyakorlati tapasztalatuk van a munkájukban, mint pld. Szántó elvt. Simon elvt. Vannak azonban, az eredmények mellett komoly hiányosságok is a munkában, és pedig elsősorban az hogy elvan hanyagolva a terepmunka, mert a szocializmus építése katedráján kívül a többi elvtársak még nem voltak üzemekben, falumunkára is mindössze 3 elvt. volt, szöcs, Bito és Ményhárt elvtársak.

Az iskola kezdetén volt egy olyan irányzat is, hogy egyes elvt. megtorpantak a nehézségtől ez főleg Szabo elvtársnőnél volt észlelhető, tekintettel arra, hogy több mint 50% az elvtársaknak a termelésből jött és az elvtársak közül voltak olyanok akiknek nagyon nehezen ment kezdetben a tanulás, s így a szemináriumok kezdetben nagyon alacsony színvonalon mozok-

tak, például Szabo elvtársnő egyik alkalommal kijelentette, hogy nem tudja mi fog történni, de ő még ilyen gyenge elvtársakkal nem találkozott, hasonlóképpen nyilatkozott egyik vitaora után Szöcs Sándor elvt. is, Ebben a kérdésben megmagyaráztuk az elvtársaknak hogy a munkásokban sokkal jobban kell bizni, mert a munkásosztály sokkal nagyobb nehézségekkel is képes megbirkóni, és hogyha egyes elvt. gyengék a tanulásban, azt jelenti, hogy több segítséget kell adni nekik.

Egyik hiányosság még az is volt, hogy nem eleget tartozkodunk a hallgatók között, kivéve Biro Ferencz elvt.-at, aki mint sportfelelős a legtöbbet van a hallgatók között. Itt azonban fennál az elvt. részéről egy másik hiányosság, hogy szívesen intezi a városban jövő-menő ügyeket és nem fektet elég súlyt az anyagok tanulmányozására. Ehhez a hiányosságokhoz mi is hozzájárulunk azzal, hogy ha az elvt. szívesen foglalkozott ezekkel a kérdésekkel, mi ahelyett hogy segítettünk volna neki, sok esetben rábíztuk az olyan munkákat mint a füzetek elhozása a Tartománytól, brosurák elhozása a könyvesboltból, vagy a hallgatóknak a milicián való bejelentése stb. Ezeknek a hiányosságoknak a felszámolására megtettük a szükséges intézkedéseket.

Egy másik hiányosság az iskola vezető kollektívája részéről, az hogy nem élünk megfelelő pártéletemmel, így pld. a vezető kollektívájának az alapszervezet miután megvolt a választás semmi tevékenységet nem fejtett ki ezideig. Ehez hozzájárult Simon elvt. mint alapszervezeti titkár is, aki elhanyagolta ezt a feladatot, ezenkívül pedig hozzájárultunk mindannyian, mint tagok, mert nem adtunk kellő segítséget a munkában.

Az előadások, mint a kommunista nevelés és az anyag elsajátításának egyik módszere, éppen azért az iskola vezető kollektívája nagy súlyt fektetett arra, hogy az előadások minősége megfeleljen a követelményeknek. Mielőtt a leckék előadásra kerülnének az illető katedra tagok tanulmányozzák a leckéket s így a megvitatás alkalmával komoly segítséget adnak az előadóknek. Kezdetben azonban az előadásokkal kapcsolatban voltak komoly hiányosságok, s ez onnan eredt, hogy tekintettel arra a többi lecke címe azonos volt az egyéves iskolájával és ugyanazok az előadók kellett előadják, mi arra támaszkodtunk, hogy ezek a leckék meglesznek vitatva az 1 éves pártiskola katedrájánál s így könnyebbik ellenállás vonalat választva nem törekedtünk arra, hogy önnáloan oldjuk meg a hat hónapos iskolába az előadások kérdését. Ez oda vezetett, hogy előfordult olyan eset is, amikor az előadók nem készültek el a kitűzött időre, arra hivatkozva, hogy az 1 éves iskolába később kell az előadásokat leadni Ez a kérdés kihatott a hallgatók nevelésére is, mivel hogy a programot megkellett többször változtatni, a tanulok szervezetlenségét látták az iskola munkájában. Miután ezt a kérdést az 1 éves iskola vezetőségével elvileg tisztáztuk, ezt a hiányosságot az utóbbi időben kiküszöböltük. Az előadások megvitatásánál volt egyes

esetben, amikor nagyon gyenge volt az előadás, mint pld. Pataki István elvt. előadása amelyik átléte adva Vincze elvt.-nak megtartás véget, ugyszintén a világpolitikából, Fodor Irén elvt.-nő előadása, amely szintén a gyenge minősége miatt nem lett megtartva. Itt a hiba az is volt, hogy olyan előadást kapott, amely tantárgyból nem volt meg a megfelelő ismerete az elvtárnőnek.

Egyik igen komoly hiányosság az előadásokkal kapcsolatosan, ami részben meg jelenleg is fennáll, hogy a K.V.¹ által kiadott utasítást, amely szerint az előadást 10 nappal a leadás ideje előtt kész kell legyen, ezt még nem tudtuk biztosítani, ugyanakkor hiányosság volt az, hogy a katedra felelősök nem adtak kellő segítséget az előadókhoz az előadások elkészítése alkalmával. Kielemezve mindezen hiányosságokat némi javulás észlelhető ezen a téren.

A vitaorák szintén egyik formája a kommunista nevelésnek ugyanakkor hozzájárulnak ahhoz is, hogy egyes fontos kérdéseket tisztázzanak a vitaorákon. A vitaorákon általában 3-4 kérdést szoktunk megvitatni. Kezdetben a vitaorák általában alacsony színvonalon lobogtak mivel hogy az elvtársaknak nagy része a termelésből jött és voltak olyan elvtársak is mint Kovács elvt. Bodi elvtárs, Kovacs elvtársnő, Duj elvt. s mások, akik még újságot sem olvastak az iskolába jövetelük előtt és a tanulás kezdeti nehézségeivel küzdöttek Ezen a téren értünk el némi eredményeket, de azonban vannak még most is tantárgyak mint például a Pártépítésnél a felső és helyi vezető s szervek, vagy a világpolitikából egyes leckéknél a vitaorák mentek. Vannak elvtársak, akik általában aktívák a vitaorákon, mint pld. Balázs elvt.nő, Simárcsik elvtárs.Vargyas elvtársnő, Bodoni elvtárs. stb.azonban vannak olyan elvtársak is, akik csak úgy felelnek hogyha kérdéseket tesznek fel, mint pld. Csernik elvtárnő, Kovács elvtársnő Matis elvt. Mada elvt. s mások. Az egyéni segítségadás, valamint a vitaorákon a bírálat kifejlődése az anyag elsajátításával párhuzamosan hozzájárul ahhoz, hogy a vitaorák már élénkebbek kezdenek lenni. Sőt vannak egyes tantárgyak mint pld. a szoc. épít. ahol gyakorlati kérdéseknek sokszor jó viták fejlődnek ki.

Az egyéni segítség a tanulók részére az egyik legfontosabb kérdés, hogy a lecke elsajátításában mint a kommunista nevelésben, annál is inkább, mert annak ellenére hogy többször felhívtuk az elvtársak figyelmét, hogy az anyag tanulmányozásánál menjenek az elvt. az illető asszisztens elvtársakhoz konzultációra, ami főleg kezdetben nagyon ritkán fordul elő, hogy az elvtársak önként jöjjenek konzultációra. Amikor megkérdeztük, hogy miért nem jönnek azokkal a kérdésekkel amit nem értenek, voltak elvtársak akik azt válaszolták hogy egyes anyagokból nagyrészt nem értik. Így arra az álláspont-ra jutottunk amihez hozzásegített a Barca elvtársnő segítése is, hogy behívjuk a gyengébb elvtársakat tanulás közben s úgy adjunk egyéni segítséget. Az egyéni segítség szükséges volt olyan szempontból is, hogy voltak

olyan rlvt. mint pld. Sze keres Sandor, Kovács László elvtársak, akik kezdetben kérték, hogy engedjük haza mert ők nem fognak tudni tanulni, ezekkel az elvtársakkal egyénileg foglalkozva sikerült őket meggyőzni az iskolának a fontosságáról és átvezetni a kezdeti nehézségeken. Az egyéni foglalkozásnak főleg kezdetben az volt a hiányosság hogy ha az elvtársak nem jöttek segítséget kérni, ritkán hívtuk az elvtársakat a tanulás közbe, hogy ott ahol nehézségeik vannak az anyag elsajátításánál segítséget adjunk nekik.

Az iskola alapszervezetének munkája, amely arra van hivatva, hogy elősegítse az iskolában az anyag elsajátítását, a fegyelem megerősítését és a kommunista nevelést. Ezen a téren homoly munkát fejtett ki az ideglenes alapszervezet vezetősége főleg a direktiva tanulmányozása terén a választások előkészítése alkalmával. Ennek az eredménye megmutatkozott a választások alkalmával, hogy az alapszervezet vezetőségébe, ugy a társadalmi összetétel, mint tanulás szempontjából a legjobb elvtársakat választották be. Az alapszervezet büroja a választás után munkatervet dolgozott ki, melynek értelmében az elvtársak konkrét munkával lettek megbízva. Külömböző kollektívák lettek alakítva, mint pld. Faliujság, kultur, sport, villámfaliujság stb. Az alapszervezet komoly segítséget adott a fegyelem megerősítése szempontjából is az elvtársaknak, így pld. György Ferencz elvt. Aki kezdetben több esetben kimaradt még hajnalig is, hazajövet egyik alkalommal az ablakon keresztül mászott be, ugyszintén Bodi Sándor, Már is elvt.-ak akik szintén berugtak. Ezen elvtársaknak a magatartása rendkívüli alapszervezeti ülléseken lett feldolgozva, ahol az elvtársak élesen megbírálták ezen elvtársak kilengéseit, ugyszintén egyénileg is több izben foglalkosztunk az elvtársakkal aminek következtében a fegyelem megerősítése terén javulás észlelhető, hiányosság mutatkozott még Buksa Árpád elvtársnál is, aki annélkül, hogy az iskola vezetősége tudott volna rolla több esetben hazament aludni, és igyekezett reggel korán bejönni, észrevétlenül. Tobbiszöri foglalkozás után sikerült az elvtársat meggyőzni arról, hogy az iskola keretein belül a fegyelmet meg kell szilárdítani s az iskola szabályait tiszteletben kell tartani.

Fokozódott az iskolába az elvtársak bírálat és önbírálat szelleme is, ez megmutatkozott az alapszervezeti gyűléseken, csoport ülléseken, vitaorákon is, ahol egyes elvtársak hiányosságait és kilengéseit komolyan megbírálták. Ugyszintén bírálattal jöttek az iskola vezető kolektívája felé is a hiányosságok kiküszöbölése végett. Így pld. Megbírálták Szabo Klara elvtársnőt, valamint Szöcs elvt. Munkamód szereit, amely szerint az elvtársak a kérdéseket úgy teszik fel, hogy nem minden elvtárs érti meg mit akarunk kihozni belőle. Ugyanakkor megbírálták az igazgatóságot is, hogy nem veszük kellő mértékben részt a vitaorákon. Vannak azonban olyan elvtársak is akik egyáltalán nem alkalmazzák a bírálatot mint pld. Jozsiban elvt. Csibi elvt. Keresztszegi elvtárnő és, mások. Vannak olyan elvtársak is akik

nem hajlandók elfogadni a bírálatot, mint pld. Nagy Victor elvt. Forika elvt. Pálffy elvt. Pld. Forika elvt. Amikor megbírálták arra hivatkozott, hogy neki hadjanak békít mert nagy családja van és sok a gondja, ha azok akik bírálják annyi gondjuk volna mint neki, akkor nem bírálnák őket.

Az alapszervezet munkájának egyik hiányossága maga az iskola vezetősége részéről is származik, ami főleg a választások előkészítése alkalmával nyilvánult meg, hogy nem adtunk kellő segítséget az alapszervezet burojának a választások előkészítésében.

Az elvtársak neveléséhez hozzájárult a faliújság működése és főképpen a villámfaliújság, ahol minden esetben karikaturán keresztül felétek tartva a hiányosság és a hibák, ugyszintén a mozik, színházak látogatása is, nagyban hozzájárul az elvtársak neveléséhez, így pld. Az iskola kezdete óta meglátogattunk 8 filmet, 3 színházat, és egy szovjet koncertet. Ezekből ki lett értékelve a "Felejthetetlen 1919" c. film. Ugyanakkor a "Doftana"² meglátogatása is komolyan hozzájárult az elvtársak kommunista neveléséhez.

Egyik igen komoly hiányosság a nevelés terén az újságolvasással szembeni magatartásban mutatkozott meg, főleg kezdetben amikor nem öriztük kellőképpen ellen az újságolvasást és így az elvtársak elhanyagolták. Ez megmutatkozott a vitaorák alkalmával, ahol több esetben nem tudták az elvtársak összekötni a leckéket az időszerű gyakorlati kérdésekkel. Sőt egyes esetben előfordult az is, hogy délután 3-4 is az újságolvasási órát a programból nem tartotta be és amikor erre figyelmeztettük arra hivatkoztak, hogy 4 órától vitaorájuk van és ők nem hajlandók újságot olvasni. Ezt a kérdést azonnal feldolgoztuk rendkívüli üllésen, és ilyenértelemben ez a hiányosság ki lett küszöbölve. Azonban ez nem jelenti azt hogy az elvtársak minden szabad idejüket kihasználják arra, hogy az újságokat rendszeresen olvassák.

Egyik komoly nehézség az iskola munkájában, egyes aszisztens elvtársak és az igazgatók kérdése. Ez a kérdés sok esetben meggátolja az elvtársakat a készülésben, illetve az anyag elsajátításában mert előfordul, hogy amikor valamilyen anyagot komolyan kellene tanulmányozni az elvtársak kikapcsolodnak a tanulmányozásból és a családi nehézségek foglalkoztatják. Így pld. Biro Ferncz elvt. komolyan kellett foglalkozzék a feleségével, hogy meggyőze róla hogy beköltözőn Vásárhelyre, most miután meggyőzt hogy bejöjjön, lakáshiányba arról kell meggyőzze, hogy maradjon otthon. Ugyszintén nevelés szempontjából nem egészséges, hogy az iskola vezetőségét a hálóból egy ajtó válassza el a hallgatóktól. Így sok esetben a hallgatók azt gondolják, hogy ők állandó megfigyelés alá vannak helyezve.

A tartományi pártbizottság segítsége, főleg az iskola be beindításánál nyilvánul meg, nagymértékben, ugyszintén komoly jelentőséggel bír Csutor elvt. és a Lapusi elvt. előadása, valamint a büro határozata, amelynek értelmében konzultációt tartottunk a tanulókkal Malenkov elvt. beszá-

molojából a SZ-U.K.P. 19 ik kongresszusáról ahol az elvt. több mint 40 különböző kérdéseket tettek fel, amiket tisztáztunk a konzultáció alkalmával. Ugy szintén jelentős segítséget kaptunk a kádereloszto szektor részéről, az előadok beszervezésénél, valamint minden egyes kérdésben, amely az elvtársakhoz fordultunk.

Az egyik legkomolyabb segítségnek tartjuk a Tartományi büro részéről a jelenlegi kiértékelését az iskola munkájának, amely segítségül fog szolgálni az iskola további működésében.

Hiányosságnak tartjuk a Tartományi Pártbizottság részéről, hogy az iskola beindítása után, nem kaptunk kellő ellenőrzést az iskola működésében, mindössze Csernovitsz elvtársnő vett részt 1 viatorán November 5-én, ugy szintén az elvtársak nem ellenőrizték az előadásokat hogy meggyőződjenek arról, hogy az előadások megfelelnek e az iskola követelményeinek. Hiányosság volt az is, hogy egyes elvtársaknak az előadása mint pld. Csupor elvt. vagy jelenleg Szövérfi elvt. előadása nem lett kellő időre elkészítve, és így a programot évvégén meg kellett változtassuk.

Javaslat:

1. a propagandistákkal üllést tartani, és kötelező tenni az iskolákban az előadások megtartását. Ennek érdekében a büro hozzon határozatot.

2. A tartományi bizottság a következő időben áz illetékes elvt-akon keresztül ellenőrizze közelebbről az iskola munkáját

3. Javasoljuk, hogy a tartományi bizottság részéről áljjanak szoba egy pár tanulóval is az iskolából, hogy ezen keresztül feltudják tární az esetleges hiányosságokat, azok kiküszöbölése érdekében.

4. A tartományi büro hpzzon határozatot az iskola vezető kollektívája lakáskérdésének megoldása szempontjából, a munka megjavítása érdekében.

Igazgató
Menyhárt István

Betűhív közlés.

Jegyzetek

¹ Központi Vezetés (a szerk.)

² A doftanai börtön a román kommunizmus egyik mitikus helye: több illegális román kommunista vezető, köztük Gheorghiu-Dej is ott raboskodott 1944 előtt. (A szerk.)